

УКРАЇНА

(19) **UA**

(11) **79919**

(13) **U**

(51) МПК

A01K 67/02 (2006.01)

G01N 33/483 (2006.01)

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

(21) Номер заявки: u 2012 11572	(72) Винахідник(и): Федак Василь Дмитрович (UA), Когут Марія Іванівна (UA), Федак Наталя Миколаївна (UA), Ривіс Йосип Федорович (UA), Дяченко Олександр Борисович (UA)
(22) Дата подання заявки: 08.10.2012	
(24) Дата, з якої є чинними права на корисну модель: 13.05.2013	
(46) Публікація відомостей про видачу патенту: 13.05.2013, Бюл.№ 9	(73) Власник(и): ІНСТИТУТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ, с. Оброшино, Пустомитівський р-н, Львівська обл., 81115 (UA)

(54) СПОСІБ ОЦІНКИ ЕКСТЕР'ЄРУ МОЛОЧНОЇ ХУДОБИ

(57) Реферат:

Спосіб оцінки екстер'єру молочної худоби включає взяття промірів, розрахунок індексу об'ємності тіла та наступний аналіз одержаних даних.

UA 79919 U

Корисна модель належить до галузі зоотехнії, зокрема розведення молочної худоби, а саме до способу лінійної оцінки худоби й може бути використана в племінних і товарних господарствах регіону з різними формами власності, які мають молочну худобу.

У сучасній зоотехнічній практиці для лінійної оцінки молочної худоби використовують спосіб визначення екстер'єрного типу молочної худоби [Патент на корисну модель № 28393]. Даний спосіб включає взяття промірів, розрахунок індексів будови тіла та наступний аналіз одержаних даних, при цьому у тварин вимірюють глибину грудей і висоту в холці та розраховують індекс екстер'єрного типу кожної оцінюваної особи за формулою:

$$IET = \frac{ГГ}{ВХ} \times 100 ,$$

де:

IET - індекс екстер'єрного типу, %;

ГГ - глибина грудей, см;

ВХ - висота в холці, см

100 - умовна величина.

При цьому одержані показники індексів, тварини у яких IET знаходиться в межах 53-55 % відносять до молочного екстер'єрного типу, а у яких IET знаходиться в межах 55,5-57 % і вище - до комбінованого екстер'єрного типу.

Ми вводимо новий індекс будови тіла, за яким є можливість оцінити лінійний розвиток худоби й він доповнює спосіб визначення екстер'єрного типу молочної худоби (Когут М.І. і інші, 2007).

Заявлений нами спосіб оцінки екстер'єру молочної худоби усуває недоліки прототипу й забезпечує об'єктивну характеристику габітусу молочної худоби.

В основу корисної моделі поставлено задачу розробити об'єктивний спосіб оцінки екстер'єру молочної худоби, економічно вигідний, доступний і зручний для застосування у тваринницьких господарствах з різними формами власності молочного напрямку продуктивності.

Поставлена задача вирішується тим, що у оцінюваних тварин вимірюють обхват грудей за лопатками та напівобхват заду й розділяють на висоту в холці та множать на 100 і розраховують індекс об'ємності тіла для кожної оцінюваної особини:

$$\text{Індекс об'ємності тіла} = \frac{\text{Обхват грудей за лопатками} + \text{напівобхват заду} \times 100}{\text{Висота в холці}} .$$

При цьому індексі об'ємності тіла у телиць до 257 % їх відносять до низькооб'ємного типу, а при індексі відповідно 260 % і вище до високооб'ємного типу. При індексі об'ємності тіла у бугайців до 264 % їх відносять до низькооб'ємного типу, а при індексі - 268 % і вище до високооб'ємного типу. Корови при індексі об'ємності до 262 % відносять до низькооб'ємного типу, а при 264 % і вище до високооб'ємного типу.

Приклад конкретного виконання способу.

Об'єктивність заявленого способу лінійної оцінки молочної худоби та його переваги у порівнянні з аналогами, вивчали на молодняку та коровах чорно-рябої породи західного внутрішньопородного типу в різних господарствах західного Лісостепу (див. табл.).

Таблиця

Оцінка екстер'єру худоби

Показники	Телиці		Бугайці		Корови	
	Н'	В'	Н'	В'	Н'	В'
Індекс об'ємності тіла, %	257	260	264	268	262	264
Жива маса у 18 міс., кг (n=50)	375	397	458	489		
Надій молока за 305 днів I лактації (n=50)	-	-	-	-	3066	3642

Примітка: Н' - низькооб'ємний тип; В' - високооб'ємний тип

При індексі об'ємності тіла у телиць до 257 % їх відносять до низькооб'ємного типу, їх жива маса у 18 місяців складає 375 кг, а при індексі відповідно 260 % - до високооб'ємного типу та їх жива маса у 18 місяців становить 397 кг. При індексі об'ємності тіла у бугайців до 264 % їх відносять до низькооб'ємного типу, їх жива маса у 18 місяців становить 458 кг, а при індексі - 268 % і вище до високооб'ємного типу, їх жива маса у 18 місяці складає 489 кг. Первістки при

індексі об'ємності до 262 % відносять до низькооб'ємного типу, їх надій за першу лактацію на рівні 3066 кг молока, а при 264 % і вище до високооб'ємного типу, їх надій за першу лактацію на рівні 3642 кг.

- 5 Одержані дані свідчать про те, що за новим запропонованим нами індексом є можливість достовірно оцінити молочну худобу за екстер'єрними ознаками. Визначення індексу об'ємності тіла можна широко використовувати в зоотехнічній практиці при розведенні молочної худоби.

ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

- 10 Спосіб оцінки екстер'єру молочної худоби, що включає взяття промірів, розрахунок індексу об'ємності тіла та наступний аналіз одержаних даних, який **відрізняється** тим, що у тварин вимірюють обхват грудей за лопатками, напівобхват заду та висоту в холці й розраховують індекс об'ємності тіла оцінюваної особини за формулою:

$$\text{Індекс об'ємності тіла} = \frac{\text{Обхват грудей за лопатками} + \text{напівобхват заду} \times 100}{\text{Висота в холці}},$$

- 15 при індексі об'ємності тіла у телиць до 257 % їх відносять до низькооб'ємного типу, їх жива маса у 18 місяців складає 375 кг, а при індексі відповідно 260 % - до високооб'ємного типу та їх жива маса у 18 місяців становить 397 кг; при індексі об'ємності тіла у бугайців до 264 % їх відносять до низькооб'ємного типу, їх жива маса у 18 місяців становить 458 кг, а при індексі - 268 % і вище до високооб'ємного типу, їх жива маса у 18 місяці складає 489 кг; первісток при індексі об'ємності до 262 % відносять до низькооб'ємного типу, їх надій за першу лактацію на рівні 3066 кг молока, а при 264 % і вище - до високооб'ємного типу, їх надій за першу лактацію на рівні 3642 кг.

Комп'ютерна верстка А. Крулевський

Державна служба інтелектуальної власності України, вул. Урицького, 45, м. Київ, МСП, 03680, Україна

ДП "Український інститут промислової власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601